

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 20. marca 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 34.

Potrebe in zahteve slovenskega obrtništva.

Resolucije na zborih Obrtniškega dne 19. marca 1926.

Slovensko obrtništvo si je izbralo 19. marec, Jožefov dan, za obrtniški dan. Zato so se vršila včeraj po vsej Sloveniji zborovanja obrtnikov. Nima mo še podrobnejših poročil iz posameznih krajev. V splošnem pa smo informirani, da je ideja obrtnikov, posvetiti en dan v letu zgolj stanovskim vprašanjem, uspela najkrajše, da je slovensko obrtništvo včeraj pokazalo, da je v stanovskih vprašanjih enotno in solidarno. Poroča se nam, da se je v Celju zborovanje z zanimivimi predavanji obneslo kar najlepše, da so imeli obrtniki v Mariboru v Narodnem domu sestanek, na katerem se je podalo izcerpen referat o aktualnih gospodarskih vprašanjih, da so se vršila zelo dobro obiskana predavanja v Trbovljah, Hrastniku, Brežicah, Sevnici, kjer so se povsod podali strokovni referati, katerim so sledile živahne debate. Priobčujemo v naslednjem danes samo resolucije, ki so se sprejele na zborovanjih in ki vsebujejo glavne zahteve našega obrtništva, medtem ko bomo priobčili podrobna poročila po mogočnosti v prihodnjih številkah.

1. Obrtniki pozdravljajo ukrep naše Narodne banke glede dovoljevanja obrtniških kreditov ter spričo močno zastopanega obrtnega stanu v Sloveniji in velikih kreditnih potreb prosijo upravo naše Narodne banke, da posveča temu vprašanju trajno vso svojo naklonjenost pozornost. Trdno se na- dejamo, da bo Narodna banka že v bližnji bodočnosti pomnožila kredite za obrtnike in dala na razpolago za Slovenijo večji kreditni kontingent, pa hkratu dovolila, da se dajejo obrtnikom krediti vsaj do zneska 10.000 dinarjev.

2. Trdno uverjeni o potrebi dobre in temeljite strokovne izobrazbe, kakor tudi prepričani o veliki praktični koristi strokovnega šolstva, pozivljajo zborovalci vlado, da posveča obrtno-pospeševalni akciji vso svojo pozornost in prosijo, da vlada ukrene vse, kar je potrebno v ta namen, da bo poskrbljeno od strani države s takimi krediti za obrtno pospeševanje v Sloveniji, da bodo omogočali razširjenje in poglobljenje obrtnega pospeševanja. Sedanja sredstva so malenkostna in nezadostna za smoteno in redno vršitev prepotrebne obrtnega pospeševanja. Hkratu pozivamo vlado, da vpoštevajo potrebe naših obrtnonadaljevalnih šol, stavlja za obrtnonadaljevalno šolstvo v prihodnje zadostna denarna sredstva na razpolago. Sedanja krediti so neznatni in nikakor ne odgovarjajo današnjim potrebam obrtnonadaljevalnih šol v Sloveniji.

3. Spričo trajno rastočega pomanjkanja dela in rastoče brezposelnosti ima obrtništvo največji interes na tem, da se more uveljavljati pri javnih dobavah in delih. Sedanja predpisi zakona o državnem računovodstvu ovirajo širše obrtniške kroge na udeležbi pri javnih licitacijah predvsem zategadelj, ker se zahtevajo previsoke takse in kavcije in so določeni za izvršitev dobav prekratki dobavni roki. Treba torej, da se s primernim omiljenjem sedanjih predpisov zakona o državnem računovodstvu omogoči produktivnim zadrugam kakor tudi posameznim obrtniškim podjetjem udeležbo pri vseh večjih državnih dobavah. V to svrhu naj se predvsem dovoli dajanje predujmov za prevzete dobave in dela, določi zadostne dobavne roke za izvršitev del ter prevzame blago v nakladalni postaji in ga prevaža po rezijski tarifi po železnici. Zbog večje obremenitve in dražje produkcije v tuzemstvu je treba, da se pri državnih dobavah vedno vpoštevajo določbe za-

kona o radnjama in daje domačemu dobavitelju prednost, tudi če je njegova ponudba za 10 odstotkov dražja od cene inozemskega ponudnika. Konečno je potrebno, da se vršijo licitacije za dobavo oblastnih direktij tudi v bodoče na sedežu direktij odnosno dotičnih državnih ustanov ter na ta način omogoči širša udeležba domačemu obrtništvu pri licitacijah.

4. Davčna bremena v Sloveniji izdatno presegajo plačilno možnost davkoplačevalcev zlasti pa obrtnih gospodarjev. V času težke splošne gospodarske krize, pomanjkanja dela in velike brezposelnosti potrebujemo izdatnega olajšanja davčnih bremen. Današnji zbor zategadelj zahteva znižanje dohodnine na ta način, da stopi na mesto davčne lestvice v kronah lestvica v dinarjih, nadalje zahteva današnji zbor znižanje davka na poslovni promet na polovico in brezposojno osloboditev rokodelcev davka na poslovni promet. Glede ostalih davčnih zahtev se izrekamo soglasno in odločno za resolucije, sklenjene na zboru gospodarskih korporacij v Ljubljani dne 23. oktobra 1925.

5. Spričo težke obremenitve naših obrtnikov in rokodelcev po dajatvah za bolniško in nezgodno zavarovanje, katero ne vpoštevajo v potrebni meri gospodarske strukture in socialnih prilik v naši državi, zahteva današnji zbor temeljito revizijo obstoječega zakona o zavarovanju delavcev ob so- delovanju poklicanih zastopstev gospodarskih krogov. Pri tej reviziji je treba uveljaviti načelo avtonomije v stvarnem in teritorialnem pogledu, poenostaviti je treba poslovanje, uvesti pri nezgodnem zavarovanju mešani sistem kapitalnega in nakladalnega kritja, revidirati je treba nevarnostno razvrstitev in uvesti absolutno karentno dobo štirih dni za bolniško zavarovanje.

Hišni davek v Ljubljani.

Za davek od hišne najemnine je določil čl. 145. fin. zakona za l. 1920/21 za Ljubljano davčno stopnjo z 20%, enotni državni pribitek pa s 60%.

Zakon razlikuje to razločno med »davčno stopnjo« in med »državnim pribitkom«. Poznejši finančni zakoni niso na tej terminologiji ničesar izpremenili.

Zakon o proračunskih dvanajstinah za mesece december 1925, januar, februar in marec 1926 pa določa v členu 8. pod točko 2., da se izenačuje »davčna stopnja« na hišno-najemnin- skem davku za Ljubljano z »davčno stopnjo« za to obliko davka v ostali Sloveniji, torej na 12%.

Glede višine »pribitka« ni tu nobenega govora, torej ostane ta še vedno dosedanj, to je 60%. Davčni urad v Ljubljani ga je pa zvišal ne glede na to na 70%, tako kakor je na de- želi.

Res je, da so mislili davek popolnoma izenačiti, toda zakon je narejen tako, da se je davčna stopnja znižala na 20%, pribitek pa je ostal neizpremenjen.

Davčni urad bi bil moral davek torej znižati od 20% na 12%, enotni državni pribitek bi moral računati pa še vedno z dosedanjim odstotkom, to je s 60% (ne pa s 70%, kakor na deželi).

Ako bi bil enotni državni pribitek na deželi, recimo le 50%, bi smeli postaviti, da bi se bil moral davčni urad postaviti na stališče, da je znižana samo »davčna stopnja« ne pa tudi »enotni državni pribitek«, in to tudi v tem slučaju, ko se je nameraval celotni predpis izenačiti. Takrat bi odločalo besedilo zakona, na njegovo smisel bi se pa ne polagalo nobene važnosti.

Kakor čujemo se v finančni zakon za l. 1925/26 sprejme določilo, ki bo uzakonilo 70% edinstveni državni pribitek tudi za hišno-najemninski davek v Ljubljani, tako da prihaja diferenca glede tega pribitka v poštvo samo glede za prve tri mesece leta 1926.

LISTEK.

Pravila naših delniških družb.

Univ. prof. dr. Milan Škerlj.

(Nadaljevanje.)

Še nekaj naj omenim. Regulativ dovoljuje dopolnitev dividende, če rezervni sklad presega 10% minimum. Kaj pa, če statut določa, da naj rezervni sklad doseže več nego 10% glavnice, recimo 20%? Tu bomo morali reči, da ni mogoče dopolnjevati dividende, razen v kolikor rezervni sklad presega 20%. Le ako bi bilo v statutu naravnost rečeno, da se sme v to svrhu rezervni sklad znižati pod 20% — en tak primer sem našel — ali ako bi se statut pravilno izpremenil, bi bilo mogoče dopolnjevati dividendo, tudi če ni presežka nad 20%. Posebne določbe o nedotakljivosti azijskega dobička veljajo kajpada tudi tu.

Redni rezervni fond in drugi (rezervni) fondi se smejo po regulativu delni- šarjem — razen če gre za znižanje delniške glavnice, kjer itak veljajo posebni zakoniti predpisi in, kar se tiče rednega

rez. fonda, razen dopolnitve dividende do 5% — izplačati le, če to dovoljuje statut in če to sklens skupščina na osnovi letne bilance, in še potem le v obliki posebne dividende. Določba je precej skrivnostna. Deloma je precej nepotrebna, saj je naravno, da treba letne bilance, kajti tu se šele ustanovi, ali in koliko je izgube, in naravno je, da treba za posebno dividendo skupščinskega sklepa ravno tako kakor za redno. Zakaj pa bi se morala delitev izvršiti v obliki superdividende? Morda naj bo s tem rečeno, da treba deliti sorazmerno po posesti delnic? Potem prav. Ali pa naj bodo izključene takozvane gratis-delnice? Zakaj, če se dajo iz pravih rezervnih fondov in se pravilno zviša delniška glavnica? V bodočem zakonu bo treba večje jasnosti; misel, da naj bo oteženo razpolaganje z že nabranimi rezervami v druge nego prvotno nameravane svrhe, pa sama po sebi ni napačna.

5. Skoro vsi statuti določajo, da pripadajo dividende, ki se niso o pravem času pobrale, rednemu rezervnemu skladu, vendar je tudi par statotov, ki poznajo po več rez. skladov in določajo, da one dividende pripadajo rez. skladu, pa ne povedo, kateremu. Treba misliti, da

rednemu. To bo veljalo pač tudi v primeru, kjer je bilo rečeno, da take dividende pripadajo družbi; gre že za nekak običaj, da taki ostanki v dvomu pripadajo rednemu rez. skladu.

6. Omenim naj še nekaj podrobnosti. a) Več statotov določa, da se sme redni rezervni sklad, čim je presegel statutar- no višino, porabljeni za dopolnitev di- vidende in za nove investicije. To ni napačno, pomen ima le, če naj se dotacija rez. sklada iz čistega dobička nadaljuje, ko je rez. fond presegel statutar- no višino, saj sme — po navadi — skupščina s pre- sežkom čistega dobička nad statutar- no določenimi potrebščinami svobodno raz- polagati, torej tudi za investicije.

b) Čudna je določba, da se poleg red- nega rez. fonda iz čistega dobička dotiraj še »posebni« rezervni fond neomejeno, pa ni nič povedano, čemu naj ta fond služi.

c) Našel se je osnutek pravil, iz kate- rega ni bilo jasno, ali naj ima oz. sme imeti družba samo en rezervni sklad ali več. Taka nejasnost je seveda nedo- pustna.

č) Eden izmed statotov je hotel ne- uporabnost azijskih emisijskih dobičkov za dopolnjevanje dividende poudariti na

ta način, da zahteva za te dobičke pose- bo zaračunavanje. Prav, toda le kot po- seben račun v računu rednega rezervne- ga sklada, ne kot poseben rezervni sklad.

d) Penzijski fond naj se po izvestnem statutu vodi posebej in obrestuje, vendar se sme rabiti v obratovanju — torej pač tudi ni efektivno dotiran. Če obresti ne zadostujejo za penzije, se sme porabiti tudi glavnica tega fonda — očitno je to mišljeno samo računski. Slednjič se pla- čujejo pokojnine iz upravnih stroškov.

Druga pravila določajo, da se obrestu- je tudi redni rezervni sklad, obresti gre- do v prid pokojninskemu skladu; ta se zaračunava in v bilanci izkazuje posebej, uporablja pa se v podjetju. Če penzije ne dosega obresti penzijskega fonda, se prebitek obresti pripiše temu fondu, pa se ne obrestuje. Prepoved anatocizma na tem mestu!

(Konec sledi.)

Ali si že pridobil »Trgov- skemu listu« vsaj enega novega naročnika?

Izložbeno okno trgovca.

(K. Tiefengruber.)

Izložbeno okno predstavlja posetnico trgovine, prisojati mu je pa še večji pomen, kajti pogostoma teži ravno na izložbah vzdrževalna sila podjetja. Izložbeno okno je tih prodajalec trgovca, ki včasih več zaleže, ko zgovorno osebe v prodajalni.

Precejšnje, rekli bi glavno vlogo, igra za trgovca lega prostorov. Čim skromnejši je prodajalna, tem manj ima prostornine za izložitev blaga na razpolago, v istem razmerju pa mora trgovec povečati svojo pozornost na čim učinkovitejšo izrabo izložbenega okna, treba je poseči po izvanredni privlačljivih sredstvih.

Nekatere vrste blaga itak kategorično zahtevajo obširne izložbene prostore, pred vsem tkanine, sukno, manufaktura, kolesa ter razni stroji, za druge predmete pa v sili zadostujejo manjša okna, recimo za dišave, špecerijo itd.

Oprema izložb se je v zadnjem času razvila v pravečo umetnost; medsebojna tekma poživlja napredovanje v tej stroki, ki dosega posebno v večjih mestih višek človeških umotvorov.

Če je po prostornih okolnostih količjak dopustno, naj se izrabijo veže pred vhodom v trgovino za izložbe. Razven ugodne prostornine, imajo te izložbe še prednost, da si jih občinstvo lahko nemoteno in udobno ogleda. Na prometno živahnih ulicah so izložbe te vrste posebno priporočljive.

Ne bilo bi napačno, ko bi trgovec za slučaj slabega vremena namesto običajne senčne markize potegnil preko oken čez hodnik nepremočljivo platneno streho; tako zavetišče bo privabilo tudi ob deževju dosti občinstva k izložbam.

Reklamna moč izložbenih okn stoji v pravem razmerju z umetniško razvrstitvijo blaga in okusno opremo izložbe. Tega stališča noben trgovec ne sme podceniti ter mora z vsemi sredstvi stremeti, da stoji v izložbeni propagandi vsaj v isti vrsti s konkurenco. Prenapolnjene izložbe večinoma motijo estetični okus, česar se je treba ogibati.

Predmeti, ki naj po barvi učinkujejo, naj se razvrstijo v barvno harmoničnih skupinah.

Kjer pridejo človeške figure iz voška ali podobno v izložbo, naj se pazi, da nenaravne oblike in karikature ne kazijo celotnega utisa, stvar utegne s pretiravanjem postati smešna ter se doseže nasproten uspeh.

Cenejše drobnarije naj učinkujejo v izložbi s količino, od boljših stvari se izstavijo skrbno izbrani komadi, ki se okusno razvrstijo po izložbi.

Kar je res pravih novosti, naj zavzamejo odlično mesto v izložbi; v tem oziru se nič ni bati konkurence.

Iz izložbe naj v prvi vrsti odseva napredek, tam naj občinstvo iz prevega vira se pouči o novostih, ki bodo tako najsigurnejše našle pot do konzuma.

Jako kočljivo in pogostoma razmotrivano je vprašanje glede označbe blagovnih cen v izložbah. Svedoki so mnenja, da je označba v pretežni večini slučajev priporočljiva. Za preudarek in sploh mentaliteto publike bo označena cena v obče za odločitev nakupa merodajna, osobito če temeljuje pomislek na gospodarski zmognosti interesenta. Predmete brez označbe cen bo občinstvo jako različno, dostikrat seveda napačno cenilo, mogoče tudi precenjevalo, kar seveda škoduje uspehu prodajalca.

Označba cen velja v obče za najzanesljivejšo reklamo, ter se je poslužuje v obče, vsaj v tujini, vsak soliden trgovec. Da bi to kaj škodovalo ugledu podjetja, je že davno ovrženo, saj imamo obilo sredstev, da se cene označujejo v prav okusni in nevsiljivi obliki.

Edino obzir na konkurenco, ki utegne izrabiti označbe blagovnih cen pri tekmovalstvu, bi se dal kot protirazlog navesti, pa skušnje uče, da to prav malo zaleže, kajti v obče je konkurenca tudi prav dobro informirana o gibanju cen za razne predmete. Načeloma pa morajo s cenami označeni predmeti iz izložbe tudi biti občinstvu

na prodaj. V tehničnem oziru je izložbena umetnost že jako napredovala; cela vrsta, deloma prav primeren pripomočkov se je izumilo, da se privabi interesente k oknom. Osobito spadajo semkaj brezštevilni proizvodi atrap za raznovrstno posebno lahko kvarljivo blago. V presentljivi podobnosti se dobijo danes taka nadomestila za vse vrste živil, tekočin, in drugih predmetov.

Na šipo trkajoče podobe niso sicer nič nenavadnega več, pa v prikupljivi obliki še vedno vzbujajo pozornost občinstva, čeravno se jim nekaka kričevnost ne more odrekat; potem pa se koncentrirajo pozornost večinoma na trkajoči mehanizem, v ostalem pa se občinstvo za izložbeno okno ne zmeni dosti.

Steklo izložbenega okna mora biti popolnoma čisto ter najvišje prozornosti, da omogoči natančno opazovanje izložbenih predmetov. Stvar je sicer samo ob sebi umljiva ali vendar se v tem oziru neverjetno pogostoma greši.

Poraba ogledal v izložbah je včasih prav umestna, posebno, če se računa na ženske interesente; marsikatera pasantinja se bo rada ozrla v izložbo, iz katere ji odseva zrcalna slika, to je prav nedolžna špekulacija na žensko naravo; pa tudi v obče vplivajo zrcala prav dekorativno v primerni razvrstitvi. Seveda tudi ogledala niso za vse prilike priporočljiva; kažejo namreč obratno stran predmeta, česar ravno trgovec ne želi vsakokrat.

Če zrcala niso pravilno postavljena, kazijo simetrijo v izložbi; posebno kvarljiva utegne biti nepremišljena poraba zrcal v izložbah pri večerni umetni razsvetljavi.

S tem pridemo do najvažnejšega poglavja izložbene umetnosti: pravilne svetlobne naprave.

Slabo razsvetljene izložbe zgube posebno ob večernih urah, ko naj izložba najučinkovitejše vpliva, privlačne moči. Izložba mora biti takorekoč prepojena s svetlobo, ki pa naj bo primerno ubrana, tako da opazovalca žarki ne bodejo v oči.

Svetlobna tehnika nam daje v največjih konstrukcijah prav dobre pripomočke na razpolago; predvsem so to prikrite žarnice, takozvana sofitna razsvetljava.

Izložba je obsevana z nežno, enakomerno svetlobo, ki je očesu jako prijetna. Ob prometno precej živahnih ulicah in trgih ne bo napačno, če se izložba kar čez noč razsvetljuje, vsaj proti vltomu nudi to večjo varnost.

Ponekod je opaziti, da se trdkin napis proti večeri umetno zasveti.

Ta amerikanska reklama je tudi uvaževanja vredna in bi jo bilo dobro posnemati. Izložbena okna naj se ne rabijo za napise, za te bodi rezerviran prostor na steni nad njimi ali nad vhodom. Ne škoduje pa, če se v izložbi v primerni, ne preveč vsiljivi obliki besedilo trdkne ponovi.

Jako prikupljivo se da v arhitektonično celino umetniško aranžirane izložbe vdelati zanesljiva ura, ki bo marsikaterega pasanta privabila k oknu.

Izložba in njena oprema naj ostane vedno poverjena osebi z izrazito umetniškim talentom in globokim estetičnim čutom. V izložbi naj se zreali kulturni napredek, v njej naj se odseva obratna živahnost in strokovna sposobnost trgovskega podjetja.

Okoli mednarodne plovbe.

V francoskih mornariških krogih spet živahno razpravljajo o gradbi trgovskega brodovja, primorskih pristanišč in vodnih cest. Posestniki ladij si želijo podpore od strani nemške tehnike, ladjedelništvo pa temu seveda nasprotuje. V nasprotju z visokoletečimi načrti v zadnjih letih se je ravnateljstvo Messageries Martimes zadnjič prav odkrito izreklo glede pomanjkljivosti francoskih prometnih naprav. Glavna ovira za Francijo v mednarodni konferenci je ravno nepopolnost njenih prometnih naprav, ki nikakor ne ustrezajo zahtevam moderne gospodarstva. Prvi problemi so: Dvig prometa v francoskih pristani-

ščih, bistveno zboljšanje prelagavnih naprav, preskrba bencina z lastnimi transportnimi sredstvi in v lastnih skladiščih. Franciji primanjkuje plavajočih dokov, modernih shramb za žito, in vse to bi se dalo dobiti potom reparacij z izrabljanjem nemške tehnike. »Pametno in velepotezno skupno delo bi v tem oziru veliko koristilo in bi predvsem tvorilo podlago za spojitve obeh držav v gospodarski organizem, ki bi bil praktičen zgled za zgradbo mednarodne gospodarske evropske zveze.« Ravnateljstvo izreka s tem iste velike misli mednarodnega gospodarskega sodelovanja, kakor govorimo o njih tudi v drugem članku.

Angleški Board of Trade (trgovsko ministrstvo) je objavilo sedaj običajne račune o angleški plačilni bilanci za leto 1925. Čisti dohodki plovbe so znašali 115 milijonov funtov, leta 1924 pa 130 milijonov. Trgovska bilanca je za 100 milijonov pasivna in se aktivira v prvi vrsti z 250 milijoni dohodkov iz prekomorskih investicij itd. Čisti dohodek angleške plovbe se v svoji višini prav malo razlikuje od predvojnega zneska, plovba ima danes še povečano važnost za aktiviranje angleške trgovske bilance. Board of Trade preračunava nato razne okoliščine glede dohodkov in pride do zaključka, da se bo po končnem računu zvišal čisti dobiček najbrž na 138 milijonov funtov; torej bi bil višji kakor leta 1924.

Ameriški odbor plovbenega urada je podal te-le računske zaključke: Od začetka leta 1925 do 20. junija 1925 dobiček 508 milijonov dolarjev; 1920 do 1921 zguba 36 milijonov, 1921/22 zguba 36 milijonov, 1922/23 29 milijonov, 1923/24 41 milijonov, 1924/25 pa 30 milijonov; ostane torej od obstoja plovbenega urada še zmeraj velik 360 milijonski dobiček. Ta dobiček so dosegli s tem, da niso nič odtrgali za obresti in za odpise. Tudi niso vpoštevani izdatni stroški za ladje, ki so jih na novo dali v delo. Pomen brodovja ameriškega plovbenega urada za ameriško zunanjo trgovino je šel trajno nazaj. Leta 1922 so prevzile njegove ladje še 15 odstotkov vsega blaga, leta 1925 pa samo še 10 odstotkov; številki prometa privatnih ladijskih posestnikov v omenjenih dveh letih sta 38 in 30 odstotkov skupnega prometa.

»Liverpool Underwriters Association« izračuni, da so znašale zgube svetovnega trgovskega brodovja — poškodbe, potopitve, nasedbe, ogenj itd. — v lanskem letu 176 ladij s 346.000 brutoregistertonami; odnosne številke za leto 1924 pa 212 ladij in 478.000 brutoregisterton, za leto 1923 222 ladij in 489.000 brutoregisterton. Torej je nazadovanje nesreč zlasti od 1924 na 1925 zelo veliko; moderne naprave, radio itd.

Neizpolnitev pogoja ali le dopusten popravek naročbe.

(Iz sodne prakse.)

Toženec je bil naročil nekaj perila pri tožeči trdkki, ki mu ga je doposlala v več obrokih. Šele več mesecev po zadnji pošiljki pa je sporočil toženec tožnici, da ji daje večji del blaga na razpolago, češ da ne ustreza naročilu. Ta graja je bila sicer prepozna; toda tožnica si je hotela ohraniti toženca kot odjemalca, pa mu je sporočila, da vzame blago nazaj, toda le, če naroči toženec vse perilo, ki ga potrebuje za spomlad v svoji trgovini, pri njej. Toženec je na to res naročil precej spomladnega blaga, pa naročilo par dni na to za nekaj manj kakor četrtino preklical, ne da bi počakal, da novo naročeno blago dospe. Kljub temu pa je vrnil vse prejšnje grajano blago. Tudi sedaj še je tožnica poskusila urediti stvar mirnim putem, pa je sporočila tožencu, da vzame to blago nazaj, če toženec oni del prvič poslanega blaga, ki mu je bilo ugajalo in ga je bil obdržal ter že tudi prodal, brzojavno plača. Ko ni bilo odziva, se je tožnica zopet obrnila do njega, naj ta znesek z obratno pošto dopošlje. A tudi ta poziv je bil zaman. Ker toženec ni izpolnil pogojev, s katerimi je bila tožnica priprav-

ljena, grajani del prvič poslanega blaga vzeti nazaj, je prisiljena, da ga toži za plačilo kupnine za vse blago te prve pošiljke.

Toženec je že po vloženi tožbi plačal negrajani del blaga, glede grajanega pa trdil, da ni bil dogovorjen oni pogoj, da prihrani za tožnico naročilo vsega spomladanskega blaga, kar ga potrebuje. Sicer je pa res naročil pri tožnici, kar je potreboval blaga za spomlad v trgovini. Če je pozneje del tega naročila preklical, tožnici ni bilo treba, da prizna ta storno. Tožnica je seveda svoj tožbeni zahtevek glede na plačilo negrajanega dela primerno skrcila.

Pravdo sodišče je izvedlo dokaz po korespondenci tožeče trdkke in pričevanju njenega poslovođa, ki pa ni bil stopil neposredno v stik s tožencem, in je tožbenemu zahtevku v skrcenem obsegu ugodilo. — Ugotovilo je na tej podlagi, da je tožnica po svojem potniku se s tožencem tako dogovorila, da vzame grajano blago nazaj s pogojem, da krije toženec svojo spomladansko potrebo izključno le pri njej in da plača kupnino za negrajani del blaga takoj. Toda toženec je pač vrnil grajani del perila, ni pa obenem tudi poslal kupnino za negrajani del; tudi je storniral del na novo naročenega blaga. Ker se torej ni držal bistvene točke dogovora, da mora ostanek kupnine plačati takoj, ampak je to storil šele po vloženi tožbi, je postal dogovor med tožničnim potnikom in njim brez predmeta, radi česar mora toženec obdržati tudi grajano blago in ga plačati, ki ga je bil stavil tožnici na razpolago šele več mesecev po zadnji dobavi.

Prizivno sodišče je popolnilo dokazovanje s tem, da je zaslislalo neposredno pričo onega dogovora in ker to zaslisanje ni zadostovalo, tudi še s tem, da je zaslislalo stranke, ter je na tej podlagi prvostopno sodbo spremenilo in tožbeni zahtevek zavrnilo. — Na podstavi izpovedbe toženca kot stranke, ki jo podpira izpovedba na novo zaslišane neposredne priče, je prizivno sodišče v nasprotju s pravnim sodiščem ugotovilo, da se je med tožničnim potnikom in pooblaščenecem sklenil dogovor tako, da vzame tožnica četudi prepozno grajano perilo nazaj in sicer brez pogoja takojšnjega plačila ostanka kupnine za prevzeto blago, kakor ga zatrjuje tožnica. Poznejše, po tem dogovoru tožencu po tožnici glede plačila stavljene zahteve niso upoštevane, ker jih toženec ni sprejel. Po tem stvarnem položaju pa se poda pravni zaslužek, da mora tožnica vzeti dotično perilo nazaj in ne more zahtevati zanj plačila. Če je toženec del naročila za naslednjo spomladansko sezono pozneje storniral, to ne more spremeniti tega pravnega zaključka, ker tožnica pač ni bila primorana, da ta delni preklic prizna in ga upošteva, in ker tudi ne trdi, da ostalo naročilo ne krije toženčeve letne potrebe po takem blagu ali da ni je toženec blago drugod nabavil. Toženec tudi ni bil v zamudi, če je plačal ostalo kupnino šele po vloženi tožbi, ker se takojšnje plačilo tega ostanka ni dogovorilo.

V reviziji poudarja tožiteljica, da je ves čas svoj tožbeni zahtevek utemeljevala s tem, da je bila zahtevala, da ji toženec vse pomladansko blagovno naročilo rezervira, da pa se toženec tega pogoja ni držal. Ne more se iti kar tako preko verolomnosti, ki je v preklicu že izvršenega naročila pomladanske potrebe toženca. Če bi obveljalo stališče prizivne sodbe, bi se s tem odobrila verolomnost, ki je v kričnem nasprotju s predpisano trgovsko zvestobo. Tožnici malo pomaga, da naj ne prizna storna in da naj se morda spusti v dolgotrajno pravdo, ki remedure ne more prinesiti pravčasno, ko se je pomladansko naročilo storniralo dne 5. marea. Pogoj za to, da se prevzame prepozno grajano blago nazaj, je bilo rezerviranje vse spomladanske potrebe toženca. Kolikšna je ta potreba, je nesporno z ozirom na naročilni list. Preklic tega naročila, če tudi samo delni, pa ni rezerviranje naročila. Tudi možnost remedure s pravdo ni rezerviranje. Tožiteljica ne razume, kako more prizivno sodišče

tako razlagati načelo trgovskega poštenja. — V revizijskem odgovoru se brani toženec proti temu očitku, kazoč na to, da je bila tožnična stvar, da dokazuje, da toženec pogoja ni izpolnil, t. j. da ni naročil pri njej vse spomladanske potrebe, oz. da tudi preostalo, nepreklicano naročilo ni ustrezalo temu pogoju. Tega pa tožnica niti trdila ni, še manj pa seveda to dokazala. Mogoče pa je in še celo z ozirom na delni storno tudi zelo verjetno, da on za spomladansko sezono ni več perila potreboval nego je ostalo naročenega, kakor je to v pravnem postopanju tudi vedno trdili. Sicer je pa nasprotno tožiteljica ta storno priznala in ga upoštevala. S tem pa se je odpovedala svoji zahtevi, da se naj pogoj o spomladanskem naročilu v vsem obsegu izpolni.

Revizijsko sodišče je potrdilo prizivno sodbo. — Napačno je pravno nazaranje v reviziji, da je s pismom 5. marca bila stornirana vsa naročba, ker da je bila označena toženčeva potreba prav s tem naročilom. Nasprotno, treba je pritrditi prizivni sodbi, da tožnica niti trdila ni, da ostalo naročilo ne krije toženčeve letne potrebe po perilu za spomlad ali da si je toženec tako perilo drugod naročil. Iz tega izhaja, da tožnica ni prav storila, ko ostalega naročila ni izpolnila, posebno ker je storno le neznaten v primeri s celokupno naročbo in je storno se zgodil le nekaj dni po naročbi, tako da je tožnica mogla biti prepričana, da gre tu za navaden popravek naročila, navaden v trgovskem poslovanju. More se torej reči, da je toženec svojo pogojeno dolžnost izpolnil, da pa je tožnica kriva, da se naročilo ni izvršilo.

R. St.

Kupujmo in podpirajmo
izvrstno
KOLINSKO CIKORIJO
domači izdelek.

Trgovina.

Pred splošno revizijo avstrijskih trgovskih pogodb. Po poročilih iz Dunaja namerava Avstrija v doglednem času revizirati z zunanjimi državami sklenjene trgovske pogodbe. Za povod revizije navaja Avstrija nujno potrebo, da zviša preko 30 postavk svoje carinske tarife. Kolikor je znano, namerava povišati carino na železo od 2,5 na 5 zlatih kron in uvesti carino na mleko, ki naj bi znašala 3 zlate krone. Avstrijska vlada namerava dalje predložiti parlamentu zakonski predlog glede 35 industrijskih postavk carinske tarife in s tem upoštevati mnoge želje, ki so ji došle od številnih strani. Razen na železo prihajajo v poštev za zvišanje carine še sledeči industrijski proizvodi: bombaževina, nekaj finalnih proizvodov, pnevmatika za avtomobile, zeluloid, šivalni stroji, poljedelski stroji itd. Izmed agrarnih carin se namerava povišati carino na meso, mast, ma-lo, sir in na žito. Sicer Avstrijci ne upajo, da se jim bo posrečilo uresničiti vse svoje želje, a se tolažijo, da pogajanja z drugimi državami ne bodo težavna, ker so prepričani, da bodo našli pri pogodbjenikih lojalno razumevanje za avstrijski gospodarski položaj, ki Avstrijo sili k temu neizogibnemu koraku.

Občni zbor Ljubljanske borze za blago in vrednote. — Borzni svet ljubljanske borze za blago in vrednote sklicuje na dan 29. t. m. prvi redni občni zbor. Na dnevnem redu je poleg običajnih poročil tudi volitev 7 članov borznega sveta, 5 članov finančnega odbora in 12 članov borznega razsodišča.

Nazadovanje konkurzov v Nemčiji. Številni konkurzi v Nemčiji je padlo od 2104 v januarju na 2016 v februarju t. l. Na drugi strani pa je število zaradi pomanjkanja mase zavrženih konkurzov v istem času zraslo od 102 na 124. Tudi poslovna nadzorstva beležijo povečanje od 1573 na 1580. Viške krize torej še najbrže ni prekoračen.

Obisk mehiških trgovcev v ČSR. Kontederacija mehiških trgovskih zbornic priredi letošnje spomladi velik izlet mehiških trgovcev, industrijscev in žurnalistov v Evropo in Združene države. Na vabilo P. V. V. je bila v program vzeta tudi ČSR, kamor prispejo

udeleženci preko Habane, Hamburga, Berlina, Lipskega in se nato odpeljejo v Monakovo. Nadaljna smer potovanja pelje preko Italije, Francije, Anglije, Španije v Severno Ameriške države. Temu obisku se pripisuje velik pomen in to radi pridobitve odjemalcev čsl. eksportne industrije v Mehiki, kakor tudi radi nakupovanja mehiških surovin brez posredništva Hamburga.

Industrija.

Za povzdigo naše industrije. — Načelnik M. Savič objavlja v zagrebškem »Jutarnjem listu« že dalje časa niz člankov o naši carinski tarifi. — Tekom te razprave je začel obravnavati tudi vprašanje, kaj naj bi se ukrenilo, da zaposlimo naše izseljence. G. Savič odgovarja na to vprašanje sledeče: »Izseljenike iz Slovenije vrniti v zemljo time, što će im se podijeliti šuma, koju imaju veliki posjednici, pa onda bi sjedili kod kuće i ne bi šli u pečalbu, ili što će im se podijeli mnoge nove i nove industrije u Sloveniji.« Izpodb. peresa g. Saviča smo vajeni drugačnih besed kadar piše o naši industriji. Na zadržnem izrednem obnem zboru Zveze industrijscev v Ljubljani je tajnik g. ing. Šuklje podrobno analiziral njegove nazore o bodočnosti slovenske industrije, ki se prav nič ne strinjajo s predlogom, katerega stavlja za odpravo izseljeniške bede v naši državi. Ako moremo smatrati ta predlog za iskren, moramo samo pozdravljati, da je g. Savič opustil svoje naštete industrijske neprijazne nazore in se prepričal, da je tudi za Slovenijo nujno potrebno ne le, da obdrži dosežanje, ampak ustvari še novo industrijo.

Protikartelni zakon na vidiku. — V povojni dobi je nastalo nekaj kartelov v okviru posameznih industrijskih panog tudi pri nas. Splošno so znani karteli sladkornih tovarov, steklarn, producentov kvasa, spirita, žveplenik itd. Pri nekaterih kartelih so udeležena celo državna podjetja, na primer državne sladkorne tovarne. Proti socialno škodljivim vplivom posameznih kartelov je bila pri nas borba brezuspešna, ker nimamo protikartelnega zakona. Naša zakonodaja sploh ne pozna kartela in ga prav nič ne razlikuje od drugih oblik sodelovanja in sporazuma v narodnem gospodarstvu. — Kakor se čuje iz Beograda, namerava minister dr. Krajač v doglednem času predložiti zakonski osnutek, ki naj uredi poslovanje kartelov.

Avstrijska usnjarska industrija. Položaj avstrijske usnjarske industrije je jako neugoden. Industrija te stroke je v Avstriji tako razvita, da bi mogla ena od večjih tovarov pokriti ves avstrijski konzum. Usnjari streme za tem, da se jim omogoči izvoz v inozemstvo. Ovirajo jih pa v teh stremeljenjih razne okolnosti. V našo kraljevino je izvoz zaradi prohibitivne carine nemogoč, na Poljsko skrajno omejen, v zapadnih državah pa kvaliteta ne zdrži konkurence. Najugodnejše bi se dali trgovski stiki navezati še s Poljsko, ki ne more sama kriti celotnega konzuma. Poljska pa je uvoz avstrijskega usnja, ki bi pri carini 150 milijonov kron za vagon usnja mogel konkurirati z domačim produktom, enostavno prepovedala. Izvoz v zapadne države onemogoča avstrijski industriji kvaliteta sirovin. Industrija dobiva iz klavnice kože, polne zarez in lukenj, tako da nikakor ne more iz njih izdelati prvovrstnega blaga. Končno ovirajo avstrijsko usnjarsko industrijo v razvoju tudi visoka davčna bremena. Poleg vseh drugih davkov znaša samo davek na poslovni promet 8 odstotkov, kar je odločno preveč. Srednja usnjarna, ki izdela na teden en vagon podplatov, plača na leto približno 20.000 šilingov, ako svojih izdelkov ne proda v inozemstvo.

Konferenca železarske industrije v Parizu. V Parizu se je pred kratkim vršila konferenca odličnih strokovnjakov železarske industrije iz Anglije, Francije, Belgije in Nemčije. Namen konference je bila boljše organizacija sprošne produkcije in razdelitev interesnih sfer na svetovnih tržiščih. Sklepi konference se po dogovoru ne objavljajo.

Ako piješ „Buddha“ čaj,
vživaš že na zemlji raj!

Obrt.

Občni zbor strokovne zadruge tesarskih mojstrov za ljubljansko oblast. — Dne 19. t. m. se je vršil redni občni zbor strokovne zadruge tesarskih mojstrov v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Občni zbor je vodil načelnik g. Fran Ravnikar, ki je v svojem uvodnem govoru podal značilno sliko gospodarskega položaja s posebnim ozirom na tesarsko stroko. V nadaljnjih izvajanjih je pozdravil navzoče zastopnike Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, Zveze obrtnih zadrug in obrtnega oblastva. Pred nadaljevanjem dnevnega reda je občni zbor pozdravil zastopnik Zbornice g. Žagar in na kratko naznanil splošne zahteve gospodarskih krogov in nato prešel na špe-cijelne težnje tesarstva. Nadalje je na kratko pozdravil udeležnike načelnik Zveze g. Franchetti. Po tajniškem, blagajniškem in proračunskem poročilu se je razvila daljša debata. o »Obrtniškem vestniku«, glede katerega je stavil g. Zakotnik predlog, da zadruga naroči za vse svoje člane to glasilo slovenskega obrtništva. V debato je poleg g. načelnika poseglo večje število zadržnikov, ki so pretežno podpirali predlog, da zadruga poviša zadržno doklado v toliko, da bo mogla iz presežka pokriti naročnino »Obrtnega vestnika« za vse zadržnike. Po končani debati je bil ta predlog brez ugovora sprejet. Med slučajnosti se je na inicijativno zborničnega zastopnika razvila zanimiva debata o obsegu obrtnih pravic tesarskih mojstrov in o izpregledu polirske prakse za prijavo k mojstrski preizkušnji. — Občni zbor se je med drugim izrekel, da spada polaganje podov in izdelovanje stopnic med obrtne pravice tesarjev in ne mizarjev ter je naložil odboru, da v tem zmislu odda svojo izjavo zbornici. Glede polirske prakse so bili zadržniki mnenja, da se za prijavo k mojstrski preizkušnji ne sme nikdar izpregledati. Tekom debate so se čule ostre pritožbe posameznikov proti poseganju drugih strok v tesarsko opravilo in proti šušmarjem. — Občni zbor je bil številno obiskan. Zadruga je finančno dobro podprta, šteje preko 160 članov in razvija po zaslugi svojega načelnika in tajnika živahno delovanje.

Denarstvo.

Vzroki za porast hranilnih vlog. Pred nedavnim časom je vsa slovenska javnost enodušno odklonila namero finančne uprave, da z objavo stanja hranilnih vlog v Sloveniji utemelji trditve svojega vrhovnega šefa o bogati Sloveniji. V Avstriji se porast hranilnih vlog presoja s povsem drugačnega stališča. Te dni je Gradcu govoril bivši avstrijski finančni minister dr. Ahrer, ki se je tekom govora dotaknil tudi tega pojava, ki se v večji ali manjši meri kaže v vseh državah. Dr. Ahrer je ugotovil, da so hranilne vloge tekom leta 1925. v Avstriji porasle za približno 347 milijonov šilingov, a takoj pripomnil, da ga ta porast ne veseli od srca, kajti porast hranilnih vlog je posledica likvidacije cele vrste podjetij, ki so izginile iz gospodarskega površja, ki bi bila pa potrebna za gospodarski napredek Avstrije.

Davki in takse.

Dogovor nasledstvenih držav za preprečitev dvojnega obdavčenja. Med številnimi predlogi, katere je te dni odobril italijanski senat, je dogovor, katerega so svoječasno v Rimu medsebojno sklenile Italija, Poljska, Jugoslavija, Rumunska, Ogrska in Avstrija.

Povišanje davka na poslovni promet za uvozno blago. Avstrija je dosedaj od davka na poslovni promet na blago, ki se je pozneje izvozilo, povračevala 40%. Sedaj namerava za pospešitev svojega izvoza povišati povračilo na 100%. Izpad na donosu tega davka namerava kriti s povišanjem carinskih postavk za uvoz živil in življenjskih potrebščin in sicer moke, sladkorja, živine, jaje, masti, mesa, klobas, kave in petroleja. S tem poviškom se navedeni predmeti v Avstriji podraže za pol odstotka.

RAZNO.

Opustitev prijav v bolniško zavarovanje. Okrožni urad za zavarovanje delavcev opozarja delodajalce, ki zaposlujejo zavarovanju podvrženo osebje, da zaklenili predpisom glede prijav delojemal-

cev točno in pravilno zadoste. Vedno pogostejši so slučajji, da zavarovanju podvržene osebe, ki niso prijavljene, obole, dostikrat na boleznih, ki zahtevajo dolgotrajno lečenje in povzročajo uradu velike stroške. Urad je po zakonitih dolžnih dolžan, da zahteva od delodajalca, ki je prijavo opustil, povračilo vseh stroškov, ki zelo pogosto dosegajo visoke zneske. Zlasti obrtniki, hišne gospodinjice in drugi socialno šibkejši sloji pridejo v takih slučajjih v občutne obveznosti. Prizadeti vlagajo na urad prošnje za odpis ali znižanje predpisa, čemur pa urad ne more ugoditi, ker je zakon v tem pogledu jase. Delodajalec mora povrniti tudi izdatke v slučaju poroda zavarovanju podvržene osebe. Zakonite porodniške dajatve so visoke, zato je škoda, ki delodajalcu radi opuščenju prijave nastane, zelo občutna. Urad smatra za potrebno, da na te zakonite posledice izrecno in ponovno opozori in da poudari, da ima spekulacija na dejstvo, da zavarovanju podvržena oseba ne bo zbolela, za posledico občutnejše škode. Zato je samo — v interesu delodajalcev, da prijavi zavarovanje ne opuščajo, ker mora urad vse prošnje za odpis ali znižanje regresnih terjatev po zakonu dosledno negativno reševati.

Ameriška zaloga zlata pojema. Newyorški bančni krogi pravijo, da je to znamenje boljšanja gospodarskega položaja sveta. Newyorška »Trust Company« izdaja list »The Index«; februarjska letošnja številka se peča s tem vprašanjem. Tudi tam se ugotavlja, da je bil lani po štirih letih eksport zlata prvič večji kot import. Med aprilom 1920 in novembrom 1924 je znašal nettoimport zlata v U. S. A. okoli 1700 milijonov dolarjev. Od decembra 1924 se je pa slika obrnila in leto 1925 nam kaže eksportni previšek. Zlati lanski import je znašal 128 milijonov dolarjev, eksport pa 263 milijonov, eksportni previšek torej 135 milijonov. Primerjajoč zlato zalogo U. S. A. v novembrih 1922 do 1925 vidimo to-le:

Nov. 1922	3.905.237.000 dolarjev.
Nov. 1923	4.188.863.000 dolarjev.
Nov. 1924	4.561.857.000 dolarjev.
Nov. 1925	4.436.140.000 dolarjev.

Od deset milijard dolarjev zlata svetovne zaloge ima Amerika še zmeraj nad 44%. Zato o kakšnem izčrpanju ni govora. Evropske države se zelo trudijo, da bi svoje zlate zaloge povečale, zlasti Nemčija; to je zadosten dokaz, zakaj se se ameriške zlate zaloge zmanjšale. Tudi Indija je dobila lani veliko ameriškega zlata, 22% vsega eksporta, največ za Nemčijo.

Pričakujejo, da bo šlo to gibanje še naprej, čeprav letos ne v taki izdatni meri kot lani. Naraščujoča industrijalizacija Evrope ima za posledico nadaljnje povpraševanje po ameriškem zlatu. To povpraševanje je podlaga za pametno razširjanje kredita.

Švicarski eksportni adresar. Schweizer Nachweissbureau für den Bezug und Absatz von Waren in Zürich je priredil novo izdajo »Švicarskega eksportnega adresarja«. Knjiga obsega vse švicarske eksportne tvrdke, je jako pregledna ter nudi uvozniku koristne podatke o nabavnih virih švicarskega blaga. Naroča se v knjigarni Jent A. G. v Zenevi ter stane 8'50 frankov. Knjigo priporočamo!

Po svetu. Izgotovljeni so načrti za ustanovitev velike mednarodne zasebne banke v New Yorku v svrhu financiranja domačih in tujih posojil. Glavnica bo znašala 50 milijonov dolarjev. Jamči bančna tvrdka Lißman and Co. Glavnica nara pravi, da gre za velepotezno podjetje. — Banca di Roma daje 6-odstotno dividendo, lani je bila 5 odstotna. Pet milijonov lir gre v rezerve. — Pred par dnevi so se pričeli v Parizu dogovori o ustanovitvi Mednarodnega kartela za izdelovanje tračnic. Anglija, Amerika, Francija in Nemčija so glavne udeležnice. — Čas za zborovanje Mednarodne gospodarske konference še ni določen in ni niti sigurno, da bi se konference še prihodnje leto vršila. Doslej vemo samo, da se bo 26. aprila letos sestal pripravljalni odbor v Zenevi. Odbor sestoji v prvi vrsti iz zastopnikov gospodarskega in finančnega odbora pri Zvezi narodov, dalje iz zastopnikov poljedelstva in industrije posameznih važnih držav. Delo odbora bo precej težko, ker so mnenja glede programa gospodarske konference zelo različna. Zlasti o Nemčiji poročajo, da bo prišla k seji s prav obširnimi velepotezniimi pred-

logi. — Po londonskih statistikah posnemamo, da se je angleški uvoz v februarju v primeri z januarjem uvozom znižal za 21 milijonov funtov; izvoz se je pa za dva milijona funtov zvišal. — Belgij-ska vlada bo dajala ladjedelnice men-da skozi pet let letno podporo 20 milijonov frankov.

TRŽNA POROČILA.

Ljubljanski živinski sejem (17. t. m.). Dogon 226 konj, 2 žrebeti, 61 volov, 12 krav, 7 telet in 96 svinj. Prodanih 51 konj, 13 volov, 7 krav, 2 teleti in 52 svinj. Cena za kg žive teže povprečno: voli I. 2.50, II. 7.50, III. 7; krave za klobase 3—4, teleta 10—11.50 Din. Konji so se trgovali po 3000 do 6000 Din komad: prvovrstni so imeli tudi višje cene. Prasci so se prodajali od 250 Din dalje komad. Dogon goveje živine je bil, kakor vidimo, majhen, največ zaradi zaposlenosti kmetovalcev na polju. Cene goveji živini so bile malo čvrstješe.

Svinjski sejem v Mariboru (18. t. m.). Dogon 123 svinj in 5 ovac. Kupčija ni bila posebno živahna. Prodanih je bilo 43 svinj in 2 ovci. Cene so ostale večinoma nespremenjene. Prasci, 5 do 6 tednov stari, 90 do 100, 7 do 9 tednov 125 do 150, 3 do 4 mesece stari 350 do 360, 5 do 7 mesecev 400 do 450, 8 do 9 mese-

cev 500 do 560, 1 leto stari 1200 do 1400 dinarjev komad. Kg žive teže 10.50 do 12.50, mrtve teže 15 do 17 Din.

Trgovina s suhimi slivami na trgu v Brčkem. V tednu od 1. do 7. se je dovozilo na trg celokupno 36.03 meterskih stotov suhih sliv. Cena jim je bila od 3.50—5. Izvozilo se je pa v tem času 549.31 meterskih stotov.

KOVINSKI TRG OKOLI 10. MARCA.

V Ameriki so naročila nekoliko opešala, kar je pa v Ameriki v sredi februarja sploh običajno. O krizi ameriške industrije ni govora, njen položaj označajo še zmeraj za zadovoljiv. Psihološki in materielni vzroki narekujejo glede bodočnosti ameriške industrije optimizem. Trg surovega železa je bil miren, kot prej, poznajo se ponudbe z evropskega kontinenta.

V Evropi v zadnjem času ni bilo bistvene spremembe. Nemirne začetne sen-ce so dobile konkretno obliko in vidimo, da je kovinski trg pod pritiskom, ki ne bo kar tako hitro izginil. Nekoliko upajo na pomladansko sezijo. — Cene na evropskem eksportnem trgu so nespremenjene: železo v palicah 5/6, valjana žica 5/15, surova pločevina 5/11, srednja 6, fina 8 do 10. Mednarodni dogovor v kovinski industriji se zavlačuje, kar spričo tolikih različnih činiteljev pač ni čudno.

Francoski gospodarski položaj je neugoden. Posledice padca franka se v pasivni trgovski bilanci jasno zrealizirajo. Politična in finančna nejasnost se čuti v prvi vrsti na kovinskem trgu. Produkcija gre še kar naprej stalno gor. Domači trg za polfabrikate in za valjano blago je miren, cene rastejo. Železo v palicah prodajajo že nad 800 franki, pa pričakujejo še nadaljnje udržitve cen.

Tendenca na angleškem trgu je slaba, kar pa pravijo, da je samo začasno. Zaenkrat je položaj precej napet, konsumenti so oprezní in pravijo, da so sedanjne cene previsoke. Cene koksa namreč padajo, inozemsko povpraševanje po premogu v zadnjem času ni tako veliko kot je bilo prej. Producenti se pa držijo minimalnih cen in nočejo prav nič odnehati. Domače cene: Cleveland št. 1 šilingov 72 pence 6, št. 3 šil. 70, št. 4 šil. 69. — V Belgiji je štrajk in je bila produkcija v januarju in februarju manjša kot v lanskem decembru. Kupčija je slaba, samo surovo železo se dobro drži. Zadnje cene: tračnice 600 belg. frankov, surova pločevina 640 do 650, srednja 690 do 700, fina 865 do 950. — Nemški domači trg je zanič, a strokovni krogi ocenjujejo položaj v bodočnosti kot ugoden. Veliko si obetajo od pomladi, od stavbne obrti in od železnice. Zaenkrat je pa finančni položaj zelo nezdrav in

se poznajo posledice zlasti v železni obrti. Domače cene so stare: železo v palicah 125 do 130 mark, valjana žica 135, surova pločevina 140 do 145, srednja 150. Eksportna kupčija je slejkoprej ugodna, naročila so se spet pomnožila. Za marec so določene te-le eksportne cene: železo v palicah 106 mark, valjana žica 115, surova pločevina 118, srednja 120, fina 135 do 155. — Na Češkoslovaškem nič novega; kupčija je mirna, tako doma kakor na eksportnem trgu. — Kakor že prej je položaj ruskega železnega in jeklenega trga tudi še nadalje zelo neugoden. Potreba poljedelstva in industrije je večja kot produkcija, in nastaja zato v gospodarstvu veliko motenje. Nemški listi pišejo, da bo nemška kovinska industrija to konjunkturo izkoristila in da bo skušala v Rusijo veliko prodati. Na dolge ruske termine se je evropska industrija hočeš nočeš že navadila.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 26. marca t. l. ponudbe za dobavo 1200 kg zmletega grafitu, za dobavo 3 kom. računskih strojev: do 30. marca t. l. za dobavo 1000 kom. ročajev za lopate. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odložitju te direkcije.

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi

**: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.**

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

**KJE SE
KUPI?**
Le pri trditelju
Josip Peteline
Ljubljana

Mim Prešernovega spomenika ob vodi.
Najbolji kavalir stroj za rodbinsko ali
obratno rabo, svetovno znanih znamk
Orion - Adler - Phoenix.
Iskreno posreduje dele za stroje in ko-
leza, igle, olje, jermena, pnevmatike.
Punk v ročaju na stroji brezolecen!
Večletna garancija! Na veliki! Na malo!

Galanterija! ter modne
blago, pla-
tanine, nogavice, sukanec, vezenice,
gumbe, modne biserne in druge,
palice, nahrbtnike, nože, jedilne
srodje, škarje itd. se dobi
ugodnejše pri

Josip Peteline
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika
Na veliki! ob vodi. Na malo!

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premo-
govnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska
podjetja in razpečava na debelo

Inozemski premog in koks

vse vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvo-
vrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

Vsled ugodne nabave surovin smo znatno
znižali cene

**nogavicam in
drugim pleteninam**

P. n. trgovce prosimo, da zahtevajo cenike,
ter se priporočamo

Poštni predal 44.
Telefon št. 425.

M. FRANZL & SINOVI
Ljubljana, Privoz 10

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome

za nealkoholne pijače vseh vrst

**Koncentrirani sadni
eteri** za aromatiziranje kanditov
in sladice

PRAVI MALINOVEC

Sadna marmelada „Nektar“

Sadni grog (Punsch)

-- Limonov sok --

priporoča:

Srečko Potnik in drug

Ljubljana, Metelkova ulica 13

!!! Zahtevajte cenike !!!

Veletrgovina

A. SARABON

v Ljubljani

priporoča

**špecerijsko
blago**

raznoversno žganje

moko in

deželne pridelke

raznoversno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave s električnim

obratom.

CENIK NA RAZPOLAGO!

**Veletrgovina kolonijalne
in špecerijske robe**

IVAN JELAČIN, Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave,
mlelih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna posrežba! Zahtevajte cenike!

Naročajte in širite TRGOVSKI LIST!

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časo-
pise, lepake, brošure, poselnice in razglednice.
Izvršuje vsakovrsne trgovske kakor tudi vse druge
uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552